

ZAKON

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREKRŠAJIMA

Član 1.

U Zakonu o prekršajima („Službeni glasnik RS”, broj 65/13), u članu 39. st. 2. i 3. menjaju se i glase:

„Izuzetno od odredaba stava 1. ovog člana, novčana kazna može se propisati u fiksnom iznosu za fizičko lice i odgovorno lice od 1.000 do 50.000 dinara, za preduzetnika od 5.000 do 150.000 dinara, a za pravno lice od 10.000 do 300.000 dinara.

Odlukama skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda, mogu se propisati novčane kazne samo u fiksnom iznosu, i to od minimalnog do polovine najvišeg fiksnog iznosa propisanog u stavu 2. ovog člana.”.

U stavu 4. reči: „st. 1. do 3.” zamenjuju se rečima: „stava 1.”.

Član 2.

U članu 40. stav 5. broj: „1.” zamenjuje se brojem: „4.” .

Član 3.

Posle člana 154. dodaje se naziv člana i član 154a, koji glasi:

„Odlučivanje drugostepenog suda

Član 154a

Veće drugostepenog suda će samo presuditi ako je u istom predmetu prvostepena odluka već jedanput ukidana.

Veće drugostepenog suda odlučuje da li će održati pretres.

Ako veće odluči da održi pretres, sudija izvestilac je predsednik veća.

Okrivljeni može, u roku od osam dana od dana dostavljanja presude, izjaviti žalbu protiv presude drugostepenog suda iz stava 1. ovog člana, ako su po žalbi podnosioca zahteva oslobađajuća presuda ili rešenje o obustavi postupka preinačeni u osuđujuću presudu.

O žalbi okrivljenog protiv odluke veća drugostepenog suda odlučuje drugo veće tog suda.”.

Član 4.

U članu 155. menja se naziv člana i glasi:

„Tok sednice veća”.

Član 5.

U članu 160. posle stava 5. dodaje se stav 6, koji glasi:

„Ako pismeno ne može da se dostavi na adresu iz člana 158. stav 1. ovog zakona, sud će proveriti adresu i ako se pri ponovljenom pokušaju pismeno ne može

dostaviti na adresu na kojoj je lice prijavljeno, postupiće se na način propisan u stavu 2. ovog člana.”.

Član 6.

U članu 165. posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Dostavljanje će se izvršiti na način iz stava 2. ovog člana i u slučaju kada sud donese rešenje o obustavi postupka usled zastarelosti, do koje je došlo zbog nemogućnosti dostavljanja odluke iz člana 246. stav 1. ovog zakona.”.

Dosadašnji st. 3. i 4. postaju st. 4. i 5.

Član 7.

U članu 170. posle stava 2. dodaju se st. 3. i 4, koji glase:

„Prekršajni nalog se može izdati i u elektronskoj formi.

Ako ovim zakonom nije drugačije određeno, na izradu, formu, kopiranje, overu, dostavu i čuvanje prekršajnog naloga izdatog u elektronskoj formi primenjuje se zakon koji uređuje elektronski dokument.”.

Član 8.

U članu 172. posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4, koji glase:

„Licu iz stava 2. ovog člana može se uručiti i odštampana kopija prekršajnog naloga izdatog u elektronskoj formi.

Na zahtev suda, lica kome se nalog izdaje ili njegovog zastupnika, izdavalac naloga je dužan da izda overenu kopiju prekršajnog naloga.”.

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 5. reč: „ovog” briše se, a posle reči: „zakona” dodaju se reči: „koji uređuje opšti upravni postupak”.

Dosadašnji st. 4. do 7. postaju st. 6. do 9.

Član 9.

Posle člana 189. dodaje se naziv člana i član 189a, koji glasi:

„Izdavanje opšte naredbe za dovođenje

Član 189a

Izdavanje opšte naredbe za dovođenje sud može narediti ako se okrivljeni protiv koga je pokrenut prekršajni postupak nalazi u bekstvu ili postoje druge okolnosti koje ukazuju da očigledno izbegava dovođenje po izdatoj naredbi suda za dovođenje koja nije izvršena zbog postojanja ovih okolnosti.

Opštu naredbu za dovođenje sud dostavlja organima policije radi raspisivanja potrage.

Potragu raspisuje organ policije nadležan po mestu suda pred kojim se vodi prekršajni postupak.

Ako se pronađeno lice po izdatoj opštoj naredbi za dovođenje ne može odmah privesti u sud, ovlašćeni policijski službenik može shodno odredbama člana 190. stav 3. ovog zakona, okrivljenog zadržati najduže 24 časa od časa kada je pronađen.

Sud koji je naredio izdavanje opšte naredbe za dovođenje dužan je da je odmah povuče kad se pronađe traženo lice ili kad nastupi zastarelost vođenja

prekršajnog postupka ili izvršenja prekršajnih sankcija ili drugi razlozi zbog kojih potraga nije više potrebna.”.

Član 10.

U članu 190. stav 1. tačka 4) posle reči: „činjenjem prekršaja” dodaju se zapeta i reči: „ponoviti prekršaj ili da će izbeći prekršajni postupak.”.

Posle stava 5. dodaju se st. 6. do 10, koji glase:

„O privođenju osumnjičenog donosi se rešenje o zadržavanju.

Protiv rešenja o zadržavanju okrivljeni i njegov branilac imaju pravo žalbe u roku od četiri časa od dostavljanja rešenja o zadržavanju.

O žalbi odlučuje sudija pojedinac mesno nadležnog prekršajnog suda u roku od četiri časa od prijema žalbe.

Žalba ne zadržava izvršenje rešenja.

Odredbe st. 6. do 9. ovog člana primenjuju se i na zadržavanje lica pod dejstvom alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci.”.

Član 11.

U članu 195. stav 3. reči: „u iznosu” zamenjuju se rečima: „do iznosa”.

Član 12.

U članu 233. stav 1. reči: „i njegovom” zamenjuju se rečima: „ili njegovom”, a reči: „i njegov branilac mogu” zamenjuju se rečima: „ili njegov branilac može”.

U stavu 2. reči: „i branilac” zamenjuju se rečima: „ili branilac”.

Stav 3. menja se i glasi:

„Sporazum o priznanju može se zaključiti i dostaviti sudu do donošenja prvostepene odluke.”.

Član 13.

U članu 234. stav 1. tačka 3) reči: „koje će okrivljenom biti izrečene”, brišu se.

U stavu 2. posle reči: „koja” zapeta i reči: „po pravilu,” brišu se, a reči: „za prekršaj koji se okrivljenom stavlja na teret” zamenjuju se rečima: „propisanog članom 39. stav 1. ovog zakona”.

Posle stava 2. dodaje se stav 3. koji glasi:

„Okrivljeni i podnosilac zahteva mogu se sporazumeti da se zaštitna mera propisana za prekršaj za koji se okrivljeni tereti, izrekne u manjem obimu ili da se ne izrekne.”.

Član 14.

U članu 235. stav 1. reč: „rešenjem” briše se.

St. 3. do 5. brišu se.

Član 15.

U nazivu člana 236. reč: „Rešenje” zamenjuje se rečju: „Odluka”.

U stavu 1. reč: „rešenjem” zamenjuje se rečju: „presudom”, a posle reči: „ako” dodaju se reči: „na osnovu sporazuma”.

U stavu 1. tačka 4) reč: „priznavanju” zamenjuje se rečju: „priznanju”, a reči: „ili da on nije protivan razlozima pravičnosti” brišu se.

U stavu 2. reči: „ili kada kazna, odnosno druga prekršajna sankcija utvrđena u sporazumu o priznanju očigledno ne odgovara težini prekršaja koji je okrivljeni priznao,” brišu se.

Stav 4. menja se i glasi:

„Odluka suda o sporazumu o priznanju dostavlja se ovlašćenom podnosiocu zahteva i okrivljenom, odnosno braniocu ako ga ima.”.

Član 16.

U nazivu člana 237. reč: „rešenja” zamenjuje se rečju: „odluke”.

U stavu 2. reč: „rešenja” zamenjuje se rečju: „presude”, a reči: „okrivljenog, njegovog branioca i predstavnika podnosioca zahteva, a u roku iz stava 1. ovog člana, žalbu mogu izjaviti oštećeni i njegov punomoćnik” brišu se.

St. 3. do 6. brišu se.

Član 17.

U nazivu člana 238. reči: „na osnovu rešenja” brišu se.

U članu 238. stav 1. reči: „Kada rešenje o usvajanju sporazuma postane pravnosnažno, sud bez odlaganja donosi presudu kojom” zamenjuju se rečima: „Presudom kojom usvaja sporazum o priznanju sud”.

Član 18.

U članu 307. stav 3. reč: „izdavanja” zamenjuje se rečju: „uručenja”.

Član 19.

U članu 311. stav 4. posle reči: „zakonom” dodaju se reči: „koji uređuje poreski postupak, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno”.

Član 20.

Član 336. menja se i glasi:

„U svrhu naplate izrečene novčane kazne, troškova postupka i drugih dosuđenih novčanih iznosa koji su evidentirani u registru novčanih kazni, kažnjenom licu dok u potpunosti ne izmiri dugovani iznos neće se dozvoliti:

- 1) izdavanje vozačke dozvole i probne vozačke dozvole;
- 2) izdavanje potvrde o registraciji, saobraćajne dozvole, registarskih tablica i registracione nalepnice, potvrde o privremenoj registraciji vozila i privremenih registracijskih tablica;
- 3) odjava vozila.

Posebnim zakonom može se predvideti i privremeno uskraćivanje izdavanja ili produženja važnosti drugih dozvola i dokumenata.

Ne može se uskratiti izdavanje ili produženje važnosti dozvola i dokumenata kojim bi se ugrozilo ostvarivanje Ustavom garantovanih ljudskih i manjinskih prava, zdravlje i bezbednost ljudi, životna sredina ili imovina većeg obima.”.

Član 21.

Propisi o prekršajima koji nisu u skladu sa ovim zakonom uskladiće se u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 22.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prekršajima sadržan je u članu 97. stav 1. tač. 2. i 16. Ustava Republike Srbije kojim se utvrđuje da Republika Srbija, između ostalog, uređuje postupak pred sudovima i drugim državnim organima, odgovornost i sankcije za povredu zakona i drugih propisa i organizaciju, nadležnost i rad republičkih organa.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Zakon o prekršajima („Službeni glasnik RS”, broj 65/13, (u daljem tekstu: Zakon) počeo je da se primenjuje 1. marta 2014. godine. Zakonom je značajno reformisano prekršajno pravo. Razlog za tu reformu predstavljala je disfunkcionalnost prekršajnog postupka, jer su organi koji su vodili postupak sve teže mogli da savladaju sve veći broj predmeta.

Zakonom su uvedene značajne novine, a između ostalog uvedeni su institut prekršajnog naloga (koji izdaju ovlašćeni organi za prekršaje za koje je predviđena novčana kazna u fiksnom iznosu), kao i jedinstveni registari (prekršajnih sankcija i nenaplaćenih novčanih kazni), jer se ukazala potreba za uvođenjem sistema kontrole naplate novčanih kazni koji nije bio u dovoljnoj meri prisutan, kao i brojni drugi instituti. Detaljnije je uređena prekršajna odgovornost pravnih lica, zatim prekršajna sankcija rad u javnom interesu radi njene šire primene; načela prekršajnog postupka u delu o teretu dokazivanja i upotrebe jezika u postupku, odredbe o dostavljanju i druge odredbe.

Tokom dosadašnje primene zakona, za relativno kratko vreme, novine su pokazale značajne rezultate. Na primer, pretežno od strane saobraćajne policije od početka primene Zakona o prekršajima izdato je ukupno 1.123.364 prekršajnih naloga. Takođe, ukupno je po osnovu izdatih prekršajnih naloga dobrovoljno plaćen iznos od 16,7 miliona evra. Kada se uzme u obzir da su ove kazne plaćene u najkraćem roku, bez vođenja sudskih postupaka, uz minimalne troškove u vezi sa izdavanjem prekršajnih naloga, svi pokazatelji idu u prilog proširenja primene prekršajnog naloga na veći broj prekršaja.

Istovremeno, ukazala se potreba za unapređenjem određenih odredaba, u cilju svrsishodnijeg, efikasnijeg i ekonomičnijeg postupka. Na osnovu statističkih podataka ovlašćenih podnosilaca zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, posebno saobraćajne policije i komunalne policije za grad Beograd, i prekršajnih sudova, kao i na osnovu praćenja primene ovog zakona, utvrđena je potreba da se jedan manji broj odredaba važećeg zakona izmeni ili dopuni.

Takođe, ukazala se potreba za daljim unapređivanjem odredaba Zakona o dostavljanju, o prekršajnom nalogu i druge manje izmene u cilju preciznijih odredaba i otklanjanju nedoumica u primeni Zakona.

III. OBJAŠNENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA I POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o prekršajima (u daljem tekstu: Predlog zakona) izmenjene su odredbe člana 39. Zakona tako što je predviđeno povećanje maksimalnog iznosa fiksnih kazni koja se može propisati kako bi se omogućila šira primena prekršajnog naloga, a povećanje maksimalnog iznosa fiksnih kazni predloženo je u toku pripreme Predloga zakona i od strane Agencije za borbu protiv korupcije, Uprave saobraćajne policije, Uprave carina i

komunalne policije i drugih organa, kako bi se omogućilo procesuiranje većeg broja prekršaja izdavanjem prekršajnog naloga.

Uvođenje novog stava 3. u istom članu predloženo je imajući u vidu velike razlike u novčanim kaznama koje su za iste ili slične prekršaje propisivane odlukama lokalne samouprave, što dovodi do nejednakog položaja građana i pravne nesigurnosti. Predložena je izmena kojom se reguliše da se odlukama skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda mogu propisati novčane kazne samo u fiksnom iznosu koji ne može prelaziti polovinu maksimalnog iznosa propisanog za fiksne kazne iz stava 2. ovog člana. Pored stvaranja okvira za ujednačeniju regulativu lokalnih samouprava, ovom izmenom je takođe obezbeđena šira primena prekršajnog naloga, kao značajno ekonomičnijeg i efikasnijeg sredstva za procesuiranje prekršaja od postupka pred sudom.

Članom 2. Predloga zakona je izmenjena odredba člana 40. stav 5. Zakona tako što je izvršeno odgovarajuće pozivanje na odgovarajući stav istog člana Zakona. Na taj način otklanja se tehnička greška u ovoj odredbi.

Članom 3. Predloga zakona predložen je novi član 154a (Odlučivanje drugostepenog suda) kojim se uređuje odlučivanje drugostepenog suda i predviđa obaveza veća drugostepenog prekršajnog suda da sam presudi ako je u istom predmetu prvostepena odluka već jedanput ukidana. Na ovaj način otklanjaju se nedoumice u primeni odredaba Zakona, o načinu odlučivanja po žalbi i s tim u vezi shodne primene Zakonika o krivičnom postupku koji takođe predviđa zabranu višestrukog ukidanja presude. Ograničenje ponovnog ukidanja, odnosno da sud povodom žalbe može najviše jedanput ukinuti prvostepenu presudu i predmet vratiti prvostupenom sudu je predviđeno u cilju efikasnosti prekršajnog postupka. Ova odredba je predložena imajući u vidu i stav Vrhovnog kasacionog suda u dosadašnjoj primeni Zakona.

Takođe, po ugledu na odredbe Zakonika o krivičnom postupku, istim članom je regulisano da veće drugostepenog suda odlučuje da li će održati pretres. Ako veće odluči da održi pretres, uređeno je da je sudija izvestilac predsednik veća.

Kako drugostepni sud može po žalbi podnosioca preinačiti oslobađajuću presudu ili rešenje o obustavi postupka u osuđujuću presudu, predviđena je mogućnost da okrivljeni u takvom slučaju može, kao u krivičnom postupku, da uloži žalbu na drugostepenu odluku o kojoj odlučuje drugo veće drugostepenog suda.

Članom 4. Predloga zakona menja se naziv člana 155. Zakona koji je primereniji njegovoj sadržini.

Članom 5. Predloga zakona dopunjuje se član 160. novim stavom 6. kojim se uređuje dostavljanje odsutnom licu. Dopunom se uređuje postupanje suda i u slučaju da se pismeno ne može dostaviti na adresu koju je okrivljeni saopštio nadležnom organu prilikom otkrivanja prekršaja. U takvoj situaciji, sud će da izvrši proveru adrese i ponovo dostavi pismeno na adresu na kojoj je lice prijavljeno, a ako se na tu adresu pri tom pokušaju pismeno ne može da dostavi, sud će pismeno da istakne na oglasnu tablu, u skladu sa stavom 2. istog člana. Ova izmena je predložena kako bi se postupak ubrzao i kako bi sud što pre dobio informaciju da li okrivljeni živi na prijavljenoj adresi ili ne. Sud na ovaj način vrši proveru prijavljene adrese u skladu i sa članom 18. Zakona o prebivalištu i boravištu građana („Službeni glasnik RS”, broj 87/11).

Članom 6. Predloga zakona dopunjuje se član 165. Zakona kojim se uređuje promena adrese i isticanje pismena na oglasnoj tabli, utoliko što se predviđa dostava isticanjem na oglasnu tablu i internet stranicu suda rešenja o obustavi postupka usled zastarelosti, do koje je došlo zbog nemogućnosti dostavljanja odluke suda. Praktična posledica ove izmene je da se, kao besmislena neće ponovo pokušati dostava ovog rešenja, već će se dostavljanje rešenja o obustavi postupka usled zastarelosti, izvršiti isticanjem ovog pismena na oglasnu tablu suda.

Članom 7. Predloga zakona dopunjuje se član 170. Zakona (Sadržina prekršajnog naloga) dodavanjem st. 3. i 4. ovim odredbama predviđena je mogućnost izdavanja prekršajnog naloga u elektronskoj formi. Takođe, ove odredbe upućuju na supsidijarnu primenu zakona koji uređuje elektronski dokument za sva pitanja koja se tiču prekršajnog naloga izdatog u elektronskoj formi, a odnose se na izradu, formu, kopiranje, overu, dostavu i čuvanje prekršajnog naloga. Ovo takođe podrazumeva da prekršajni nalog sačinjen u elektronskoj formi mora biti overen kvalifikovanim elektronskim potpisom ovlašćenog lica, da bi bio izjednačen sa overenim prekršajnim nalogom izdatim na štampanom obrascu.

Članom 8. Predloga zakona menja se i dopunjuje član 172. Zakona, o dostavljanju prekršajnog naloga. Dopuna se predlože kako bi se omogućila praktična primena prekršajnog naloga sačinjenog u elektronskoj formi i to u situaciji kada se prisutnom licu, za koje se smatra da je učinilo prekršaj, u momentu otkrivanja prekršaja treba uručiti prekršajni nalog sačinjen u elektronskoj formi. Tako se odredbom kojom se dopunjuje član 172. Zakona predviđa mogućnost da se licu izda odštampana kopija. Uvođenjem mogućnosti izdavanja naloga u elektronskoj formi i mogućnosti da se kopija naloga uruči počiniocu prekršaja na licu mesta, u značajnoj meri bi se rešio problem dostavljanja i učinio postupak za blaže prekršaje efikasnijim. Takođe, ovim odredbama je predviđeno da je na zahtev suda, lica kome se nalog izdaje ili njegovog zastupnika, izdavalac naloga dužan da izda overenu kopiju prekršajnog naloga. Mada je obaveza izdavanja overene kopije elektronskog dokumenta već regulisana odredbama zakona koji uređuje elektronski dokument, ova izmena je predložena radi jasnoće norme i kako bi se sprečio mogući zastoj postupka u slučaju eventualne sumnje u istovetnost prekršajnog naloga sačinjenog u elektronskoj formi i uručene kopije.

Najzad, izmenom ovog člana predviđeno je da se dostavljanje prekršajnog naloga u slučaju ako je lice za koje se smatra da je učinilo prekršaj odsutno i kada okolnosti otkrivanja ili priroda prekršaja to zahtevaju, vrši preko pošte ili dostavne službe ovlašćenog organa u skladu sa odredbama o dostavljanju iz zakona koji uređuje opšti upravni postupak. Ovo kako bi organi uprave koji izdaju prekršajne naloge, prilikom dostavljanja naloga jasno bili upućeni da primenjuju odredbe zakona koji uređuje opšti upravni postupak, a ne odredbe Zakona o prekršajima koje regulišu dostavu sudskih pismena jer su te odredbe specifične i predviđaju mogućnost dostavljanja preko sudske oglasne table što je neprimenljivo kad je u pitanju dostava prekršajnog naloga, koji u toj fazi postupka ima svojstvo upravnog, a ne sudskog akta.

Članom 9. Predloga zakona dopunjuje se Zakon dodavanjem novog člana 189a (Izdavanje opšte naredbe za dovođenje), kako bi se omogućilo da se prema okrivljenom koji se nalazi u bekstvu ili očigledno izbegava dovođenje može izdati od strane prekršajnog suda opšta naredba za dovođenje, koja se dostavlja organima policije radi raspisivanja potrage. Na ovaj način policija će moći da nađe i dovede okrivljenog koji ne boravi na poznatoj adresi, što do sada nije bio slučaj, s obzirom da je policija po naredbi za dovođenje iz člana 189. Zakona tražila okrivljenog samo na adresi koja je označena u naredbi suda.

Na ovaj način omogućava se efikasno pronalaženje i dovođenje višestrukih povratnika učinilaca prekršaja, a s obzirom da izbegavanjem prijema poziva ovih lica nastupa zastarelost vođenja prekršajnog postupka. Predloženom dopunom višestruki povratnici u činjenju prekršaja koji su do sada izbegavali prijem poziva, biće suočeni sa potencijalnom situacijom da ih u kontroli saobraćaja, prilikom prelaska državne granice ili prilikom vađenja ličnih dokumenata u Ministarstvu unutrašnjih poslova, policijski službenici evidentiraju kao lica koja treba dovesti, nakon čega sledi, bez odlaganja, sprovođenje nadležnom sudu o njihovom trošku, uz mogućnost zadržavanja do 24 časa, ukoliko sudija ne može odmah da ih primi.

Članom 10. Predloga zakona dopunjuje se član 190. Zakona (Privođenje osumnjičenog za izvršenje prekršaja pre pokretanja postupka) i to tačka 4) tako što

se proširuju razlozi kada ovlašćeni policijski službenici mogu i bez naredbe suda privesti lice zatečeno u vršenju prekršaja.

Takođe, isti član 190. Zakona dopunjuje se st. 6. do 9. kojim se uređuje postupak po žalbi zadržanog lica od donošenja rešenja o zadržavanju, s obzirom da do sada on nije bio regulisan ovim zakonom, što je u praksi stvaralo nedoumice i probleme.

Najzad, predloženim stavom 10. člana 190. Zakona predviđeno je da se odredbe o žalbi primenjuju i na zadržavanje lica pod dejstvom alkohola ili drugih psihoaktivnih supstanci, što takođe nije bilo regulisano.

Članom 11. Predloga zakona menja se član 195. stav 3. Zakona utoliko što se precizira da se visina jemstva određuje do iznosa najviše novčane kazne propisane za prekršaj povodom koga se vodi postupak što je primereno s obzirom da visinu jemstva određuje sud. S tim u vezi, na ovaj način se usklađuju odredbe stava 3. i 6. istog člana Zakona.

Članom 12. do 17. Predloga zakona dopunjuju se odredbe čl. 233. do 238. Zakona, o sporazumu o priznanju prekršaja. Članom 12. Predloga zakona menja se i dopunjuje član 233. Zakona koji uređuje zaključivanje sporazuma. Izmena st. 1. i 2. se predlože kako se ne bi stvarao pogrešan utisak da je u postupku zaključenja sporazuma o priznanju prekršaja neophodno da okrivljeni ima branioca. Inače, ni u jednom prekršajnom postupku ne postoji obavezna odbrana. Izmena ovog člana u stavu 3. predložena je kako bi se preciziralo da se sporazum o priznanju prekršaja može zaključiti i dostaviti sudu do donošenja prvostepene odluke.

Članom 13. Predloga zakona menja se i dopunjuje član 234. Zakona o sadržini sporazuma. Pored predložene izmene stava 1. tačke 3) kojom se radi jasnoće norme brišu reči: „*koje će okrivljenom biti izrečene*”, predložena je izmena u stavu 2. kako bi se omogućila šira primena sporazuma. Cilj ove izmene je ostavljanje šireg prostora za sporazumevanje okrivljenog i podnosioca zahteva u odnosu na visinu kazne. Predloženom izmenom se precizira da novčana kazna iz sporazuma ne može biti određena ispod zakonskog minimuma propisanog članom 39. stav 1. Zakona. Ovo preciziranje je posebno srvsishodno kod prekršaja kod kojih je raspon predviđene novčane kazne krajnje nelogičan i sa stanovišta zaključenja sporazuma neracionalan i necelishodan (npr. kazne od 800.000 do 1.000.000 ili od 100.000 do 120.000 dinara).

Najzad, izmena istog člana u stavu 3. je predložena u cilju što šire i efikasnije primene sporazuma o priznanju prekršaja, obzirom da se, za razliku od krivičnog postupka, radi o jedinom alternativnom načinu okončanja prekršajnog postupka. S obzirom da se radi o institutu koji može značajno da poboljša ukupnu efikasnost u procesuiranju prekršaja, predlaže se ukidanje ograničenja u pogledu mogućnosti sporazumevanja okrivljenih i podnosilaca zahteva u odnosu na obim zaprećene zaštitne mere. Imajući u vidu da se sa okrivljenim oko visine kazne i drugih sankcija sporazumeva ovlašćeni državni organ, ako ovaj organ smatra da je za efikasnije i delotvornije sprovođenje tog zakona svrsishodnije da se okrivljenima u zamenu za priznanje prekršajne odgovornosti ponudi mogućnost izricanja zaštitne mere u kraćem trajanju od propisanog ili da im se propisana zaštitna mera ne izrekne, nema razloga da se ovim zakonom to i ne omogući.

Ovom izmenom bi se posebno stvorila mogućnost da se nastavi početni trend brzog rasta broja sporazuma povodom prekršaja iz oblasti bezbednosti saobraćaja na putevima. Taj trend je usporen zbog različite prakse u pogledu (ne)prihvatanja sporazuma kojim se propisana zaštitna mera izriče u manjem obimu ili se ne izriče, do čega je došlo usled nedovoljno jasnog stava po ovom pitanju. Tako je u prvih godinu dana primene Zakona, saobraćajna policija zaključila oko 11.000 sporazuma. Gotovo svi ovi sporazumi su zaključeni u vezi sa izvršenjem prekršaja za koji je pored novčane kazne predviđena i zaština mera u trajanju od jednog meseca. Pokazalo se u praksi da mogućnost da se po osnovu sporazuma ova mera ne izrekne, predstavlja odlučujući motiv za zaključenje sporazuma. Ovo je posebno

važno za ukupno smanjenje broja predmeta u prekršajnim sudovima s obzirom da je više od polovine predmeta pokrenuto zbog prekršaja predviđenih Zakonom o bezbednosti saobraćaja na putevima.

Članom 14. Predloga zakona menja se član 235. Zakona (odlučivanje o sporazumu) utoliko što se predlaže brisanje st. 3. do 5. koji uređuju održavanje ročišta za odlučivanje o sporazumu. Ovo iz razloga što se održavanje ročišta pokazalo kao problem u praksi, posebno ako se prebivalište okrivljenog nalazi u drugom gradu. To je vodilo odugovlačenju postupka i često upravo zbog neodržavanja ročišta i do nemogućnosti zaključenja sporazuma. Stoga je u cilju efikasnosti i racionalnosti predloženo brisanje ovih odredbi.

Članom 15. Predloga zakona menja se i dopunjuje član 236. Zakona iz razloga pojednostavljivanja i ubrzanja postupka za odlučivanje o sporazumu. Predlaže se da se, umesto kao do sada rešenjem, sporazum usvaja presudom kao i u krivičnom postupku. Na taj način je napravljena jasna razlika u pogledu načina odlučivanja suda o sporazumu. Presudom se sporazum prihvata, a sud rešenjem sporazum o priznanju odbacuje ili odbija.

Članom 16. Predloga zakona menja se član 237. Zakona (Žalba protiv odluke o sporazumu o priznanju prekršaja) utoliko što se predlaže brisanje st. 3. do 6. s obzirom da su se oni odnosili na žalbu protiv rešanja o usvajanju ili odbijanju sporazuma. Precizirano je da se protiv presude o usvajanju sporazuma ne može uložiti žalba. Pretpostavka je da za ovu žalbu nijedna strana nema pravni interes s obzirom da se presudom prihvata njihov sporazum. Što se tiče, u ovom delu položaja oštećenog, treba imati u vidu da se prekršajni postupak prvenstveno vodi u javnom interesu, a sa druge imajući u vidu izreku presude kojom se usvaja sporazum o priznanju .

Članom 17. Predloga zakona menja se član 238. Zakona s obzirom na predložene izmene člana 237. Zakona.

Članom 18. Predloga zakona precizira se sticanje svojstva izvršnosti prekršajnog naloga.

Članom 19. Predloga zakona dopunjuje se član 311. Zakona koji uređuje izvršenje zaštitne mere oduzimanja predmeta. Taj član, pored ostalog, predviđa da zaštitnu meru oduzimanja predmeta izvršava organ u čiju nadležnost spada izvršenje, odnosno nadzor nad izvršenjem propisa po kojima je zaštitna mera izrečena. Postojećim stavom 4. propisano je da će, ako je presudom određeno da će se oduzeti predmet prodati, pomenuti organ izvršiti prodaju u skladu sa zakonom. S obzirom da se u praksi pojavio problem da zakonom to pitanje nije uređeno u nekim slučajevima, dopunom stava 4. se predviđa da će nadležni organ izvršiti prodaju u skladu sa zakonom koji uređuje poreski postupak, ako posebnim zakonom nije drugačije određeno.

Članom 20. Predloga zakona menja se član 336. Zakona tako što se preciziraju posledice upisa u registar novčanih kazni. Predloženim izmenama je precizirano da će se posledice upisa u registar po ovom zakonu odnositi na izdavanje i produženje važnosti vozačke dozvole, izdavanje i produženje važnosti saobraćajne dozvole, registarskih tablica i registracione nalepnice, kao i na objavljivanje vozila. Kako je više od polovine počinjenih prekršaja iz oblasti bezbednosti saobraćaja, smatralo se da će se primenjivanjem posledica upisa na izdavanje dokumenta vezanih za saobraćaj najbolje ostvariti svrha ove odredbe, odnosno poboljšati efikasnost naplate novčanih kazni.

Predloženim izmenama st. 2. i 3. precizirano je pod kojim uslovima je moguće drugim zakonom predvideti i privremeno uskraćivanje izdavanja ili produženja važnosti drugih dozvola i dokumenata. Precizirano je da se ne može se uskratiti izdavanje ili produženje važnosti dozvola i dokumenata kojim bi se ugrozilo ostvarivanje ustavom garantovanih ljudskih i manjinskih prava, zdravlje i bezbednost ljudi, životna sredina ili imovina većeg obima.

Prelaznom odredbom **člana 21.** Predloga zakona predviđen je rok od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona za usklađivanje propisa o prekršajima koji nisu u skladu sa ovim zakonom, dok je završnom odredbom člana 22. predviđeno stupanje na snagu ovog zakona.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nije potrebno obezbediti finansijska sredstva u budžetu Republike Srbije.

V. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Predlaže se da se ovaj zakon donese po hitnom postupku, budući da bi nedonošenje zakona po hitnom postupku moglo da prouzrokuje štetne posledice po rad pravosudnih organa i ostvarivanje prava građana.

PREGLED ODREDBA ZAKONA O PREKRŠAJIMA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Novčana kazna

Član 39.

Zakonom ili uredbom novčana kazna može se propisati u rasponu:

- 1) od 5.000 do 150.000 dinara za fizičko lice ili odgovorno lice;
- 2) od 50.000 do 2.000.000 dinara za pravno lice;
- 3) od 10.000 do 500.000 dinara za preduzetnika.

~~Odlukama skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda, mogu se propisati novčane kazne od minimalnog iznosa do polovine najvišeg iznosa propisanog raspona iz stava 1.~~

~~Izuzetno od odredaba st. 1. i 2. ovog člana, novčana kazna može se propisati u fiksnom iznosu za fizičko lice i odgovorno lice od 1.000 do 10.000 dinara, za preduzetnika od 5.000 do 50.000 dinara, a za pravno lice od 10.000 do 100.000 dinara.~~

IZUZETNO OD ODREDBA STAVA 1. OVOG ČLANA, NOVČANA KAZNA MOŽE SE PROPISATI U FIKSNOM IZNOSU ZA FIZIČKO LICE I ODGOVORNO LICE OD 1.000 DO 50.000 DINARA, ZA PREDUZETNIKA OD 5.000 DO 150.000 DINARA, A ZA PRAVNO LICE OD 10.000 DO 300.000 DINARA.

ODLUKAMA SKUPŠTINE AUTONOMNE POKRAJINE, SKUPŠTINE OPŠTINE, SKUPŠTINE GRADA ILI SKUPŠTINE GRADA BEOGRADA, MOGU SE PROPISATI NOVČANE KAZNE SAMO U FIKSNOM IZNOSU, I TO OD MINIMALNOG DO POLOVINE NAJVIŠEG FIKSNOG IZNOSA PROPISANOG U STAVU 2. OVOG ČLANA.

~~Izuzetno od odredaba st. 1 do 3. STAVA 1. ovog člana, za prekršaje iz oblasti javnih prihoda, javnog informisanja, carinskog, spoljnotrgovinskog i deviznog poslovanja, životne sredine, prometa roba i usluga i prometa hartijama od vrednosti zakonom se mogu propisati kazne u srazmeri sa visinom pričinjene štete ili neizvršene obaveze, vrednosti robe ili druge stvari koja je predmet prekršaja, ali ne više od dvadesetostrukog iznosa tih vrednosti s tim da ne prelazi petostruki iznos najvećih novčanih kazni koje se mogu izreći po odredbi stava 1. ovog člana.~~

Rok plaćanja novčane kazne

Član 40.

U presudi i prekršajnom nalogu se određuje rok plaćanja novčane kazne, koji ne može biti duži od 15 dana od dana pravnosnažnosti presude, a ukoliko je žalba izjavljena, od dana dostavljanja drugostepene presude, odnosno osam dana od dana uručenja prekršajnog naloga.

Sud može rešenjem dozvoliti da se u opravdanim slučajevima novčana kazna isplati u ratama, pri čemu određuje način i rok plaćanja, koji ne može biti duži od šest meseci, pod uslovom da su plaćeni troškovi postupka.

Na rešenje iz stava 2. ovog člana nije dozvoljena žalba.

Ako kažnjeno lice kome je dozvoljeno da novčanu kaznu isplaćuje u ratama ne vrši uredno uplate, sud može rešenjem opozvati svoju odluku o plaćanju u ratama.

~~Protiv rešenja iz stava 4. 4. ovog člana žalba nije dozvoljena.~~

ODLUČIVANJE DRUGOSTEPENOG SUDA

ČLAN 154A

VEĆE DRUGOSTEPENOG SUDA ĆE SAMO PRESUDITI AKO JE U ISTOM PREDMETU PRVOSTEPENA ODLUKA VEĆ JEDANPUT UKIDANA.

VEĆE DRUGOSTEPENOG SUDA ODLUČUJE DA LI ĆE ODRŽATI PRETRES.

AKO VEĆE ODLUČI DA ODRŽI PRETRES, SUDIJA IZVESTILAC JE PREDSEDNIK VEĆA.

OKRIVLJENI MOŽE, U ROKU OD OSAM DANA OD DANA DOSTAVLJANJA PRESUDE, IZJAVITI ŽALBU PROTIV PRESUDE DRUGOSTEPENOG SUDA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, AKO SU PO ŽALBI PODNOSIOCA ZAHTEVA OSLOBAĐAJUĆA PRESUDA ILI REŠENJE O OBUSTAVI POSTUPKA PREINAČENI U OSUĐUJUĆU PRESUDU.

O ŽALBI OKRIVLJENOG PROTIV ODLUKE VEĆA DRUGOSTEPENOG SUDA ODLUČUJE DRUGO VEĆE TOG SUDA.

~~Postupak odlučivanja drugostepenog suda~~ TOK SEDNICE VEĆA

Član 155.

Odluke drugostepenog prekršajnog suda donose se većanjem i glasanjem nakon usmenog izlaganja sudije izvestioca o stanju stvari. Odluka je doneta kad je za nju glasala većina članova veća.

Predsednik veća rukovodi većanjem i glasanjem i glasa poslednji. On je dužan da se stara da se sva pitanja svestrano i potpuno razmotre.

Ako se u pogledu pojedinih pitanja glasovi podele na više različitih mišljenja tako da ni jedno od njih nema većinu, razdvojiće se pitanje i glasanje će se ponavljati dok se ne postigne većina. Ako se na taj način ne postigne većina, odluka će se doneti tako što će se glasovi koji su najnepovoljniji za okrivljenog pribrojiti glasovima koji su od ovih manje nepovoljni, sve dok se ne postigne većina.

Članovi veća ne mogu odbiti da glasaju o pitanjima koja postavi predsednik veća, ali član veća koji je glasao da se prekršajni postupak obustavi i ostao u manjini nije dužan da glasa o kazni. Ako ne glasa, smatra se da je pristao na glas koji je za okrivljenog najpovoljniji.

Većanje i glasanje vrši se u nejavnoj sednici.

U prostoriji u kojoj se veća i glasa mogu biti prisutni samo članovi veća i zapisničar.

Dostavljanje odsutnom licu

Član 160.

Ako se na adresi gde se dostavljanje ima izvršiti niko ne zatekne, ostaviće se u poštanskom sandučetu ili pribiti na vrata obaveštenje da lice kome je pismeno upućeno treba da ga preuzme u sudu u roku od 15 dana od dana pokušnog dostavljanja.

Po proteku roka iz stava 1. ovog člana, pismeno će se istaći na oglasnoj tabli i internet stranici suda, ako za to postoje tehnički uslovi. Dostavljanje se smatra izvršenim po isteku roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli i internet stranici suda.

Obaveštenje iz stava 1. ovog člana sadrži: ime i prezime lica kome je pokušano dostavljanje, svojstvo u postupku, datum i čas kada je pokušano dostavljanje, adresu na kojoj je pokušano dostavljanje, naznaku da pismeno treba da preuzme u sudu i u kom roku uz upozorenje da će u slučaju ne preuzimanja kopija pismena biti istaknuta na oglasnoj tabli i na internet stranici suda, kao i da će se u tom slučaju po proteku roka od osam dana smatrati da je dostavljanje izvršeno.

Ako se utvrdi da je lice kome se pismeno ima dostaviti odsutno ili da privremeno boravi na drugoj adresi i da mu se zbog toga ne može pismeno na vreme

predati, pismeno će se vratiti sudu uz naznačenje gde se odsutni nalazi, i kada i gde će mu se moći izvršiti dostavljanje pismena.

Ako se pri ponovljenom pokušaju pismeno ne može dostaviti u vreme i u mestu određenom na način iz stava 4. ovog člana, pismeno će se istaći na oglasnoj tabli i internet stranici suda ako za to postoje tehnički uslovi. Dostavljanje se smatra izvršenim po isteku roka od osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli i internet stranici suda.

AKO PISMENO NE MOŽE DA SE DOSTAVI NA ADRESU IZ ČLANA 158. STAV 1. OVOG ZAKONA, SUD ĆE PROVERITI ADRESU I AKO SE PRI PONOVLJENOM POKUŠAJU PISMENO NE MOŽE DOSTAVITI NA ADRESU NA KOJOJ JE LICE PRIJAVLJENO, POSTUPIĆE SE NA NAČIN PROPISAN U STAVU 2. OVOG ČLANA.

Promena adrese i isticanje pismena na oglasnoj tabli

Član 165.

Kad okrivljeni ili njegov zakonski zastupnik i oštećeni po saznanju za postupak promene svoje prebivalište ili adresu stana, dužni su da o tome odmah po izvršenoj promeni obaveste sud kod koga se vodi postupak.

Ako to ne učine, sud će odrediti da se sva dalja dostavljanja u postupku za tu stranku vrše isticanjem pismena na oglasnoj tabli i internet stranici suda, izuzev ako je reč o dostavljanju presude kojom je izrečena kazna zatvora.

DOSTAVLJANJE ĆE SE IZVRŠITI NA NAČIN IZ STAVA 2. OVOG ČLANA I U SLUČAJU KADA SUD DONESE REŠENJE O OBUSTAVI POSTUPKA USLED ZASTARELOSTI, DO KOJE JE DOŠLO ZBOG NEMOGUĆNOSTI DOSTAVLJANJA ODLUKE IZ ČLANA 246. STAV 1. OVOG ZAKONA.

Dostavljanje se smatra izvršenim po isteku osam dana od dana isticanja pismena na oglasnoj tabli i internet stranici suda.

Ako branilac okrivljenog ili punomoćnik oštećenog kao podnosilac zahteva u toku postupka promene svoju adresu, a ne obaveste o tome sud, dostavljanje će da se izvrši kao da okrivljeni nema branioca odnosno oštećeni nema punomoćnika.

Sadržina prekršajnog naloga

Član 170.

Prekršajni nalog se izdaje u pisanoj formi i sadrži:

- 1) naziv: prekršajni nalog;
- 2) naziv ovlašćenog organa koji ga je izdao;
- 3) identifikacioni broj prekršajnog naloga određen od strane ovlašćenog organa;
- 4) lično ime i svojstvo službenog lica koje ga je izdalo;
- 5) datum izdavanja i datum uručenja;
- 6) lično ime fizičkog lica učinioca prekršaja, njegovu adresu prebivališta, odnosno boravišta, jedinstveni matični broj, podatke o zaposlenju, za strance broj pasoša, odnosno lične karte, a za odgovorno lice u pravnom licu i funkciju koju obavlja u tom pravnom licu, a za preduzetnika i naziv i sedište radnje;
- 7) naziv i sedište pravnog lica protiv koga je izdat prekršajni nalog, kao i njegov poreski identifikacioni broj i matični broj;
- 8) činjenični opis radnje iz koje proizilazi pravno obeležje prekršaja, kao i vreme i mesto izvršenja prekršaja;
- 9) pravnu kvalifikaciju prekršaja;
- 10) izrečenu novčanu kaznu;
- 11) uputstvo o načinu plaćanja novčane kazne sa odgovarajućim računom na koji treba da se uplata izvrši;
- 12) potpis službenog lica i pečat ovlašćenog organa;

13) mesto za potpis, odnosno potpis i pečat lica protiv koga je izdat prekršajni nalog;

14) pouke i upozorenja licu protiv koga je izdat prekršajni nalog;

15) da li se povodom istog prekršaja izdaje drugom licu prekršajni nalog;

16) mesto za zabeleške.

Ukoliko je prekršaj učinjen motornim vozilom u saobraćaju, prekršajni nalog sadrži, i:

1) registarski broj vozila i broj saobraćajne dozvole;

2) broj vozačke dozvole vozača, ukoliko je poznat.

PREKRŠAJNI NALOG SE MOŽE IZDATI I U ELEKTRONSKOJ FORMI.

AKO OVIM ZAKONOM NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO, NA IZRADU, FORMU, KOPIRANJE, OVERU, DOSTAVU I ČUVANJE PREKRŠAJNOG NALOGA IZDATOG U ELEKTRONSKOJ FORMI PRIMENJUJE SE ZAKON KOJI UREĐUJE ELEKTRONSKI DOKUMENT.

Dostavljanje prekršajnog naloga

Član 172.

Prekršajni nalog se sastoji od originala i dve kopije. Original se uručuje licu protiv koga se izdaje prekršajni nalog, a kopije zadržava organ koji izdaje prekršajni nalog.

Prekršajni nalog se uručuje prisutnom licu za koga se smatra da je učinilo prekršaj u momentu otkrivanja prekršaja. Lice protiv koga je izdat prekršajni nalog svojim potpisom na odgovarajućem mestu u nalogu potvrđuje njegov prijem.

LICU IZ STAVA 2. OVOG ČLANA MOŽE SE URUČITI I ODŠTAMPANA KOPIJA PREKRŠAJNOG NALOGA IZDATOG U ELEKTRONSKOJ FORMI.

NA ZAHTEV SUDA, LICA KOME SE NALOG IZDAJE ILI NJEGOVOG ZASTUPNIKA, IZDAVALAC NALOGA JE DUŽAN DA IZDA OVERENU KOPIJU PREKRŠAJNOG NALOGA.

Ako je lice za koje se smatra da je učinilo prekršaj odsutno i kada okolnosti otkrivanja ili priroda prekršaja to zahtevaju, dostavljanje prekršajnog naloga će se izvršiti putem pošte ili dostavne službe ovlašćenog organa, u skladu sa odredbama o dostavljanju iz ovog zakona KOJI UREĐUJE OPŠTI UPRAVNI POSTUPAK.

Ako prisutno lice protiv koga se izdaje prekršajni nalog odbije da primi nalog, službeno lice će ga upozoriti na posledice odbijanja prijema, uneti u nalog zabelešku o odbijanju prijema, dan i čas kada je prijem odbijen čime se smatra da je prekršajni nalog uručen.

Ako lice protiv koga se izdaje prekršajni nalog izjavi da će zahtevati sudsko odlučivanje o nalogu, organ koji izdaje nalog može u dogovoru sa nadležnim sudom, prilikom izdavanja naloga odrediti datum pretresa.

Organ je dužan da unese u nalog zabelešku o zakazanom pretresu i odmah, a najkasnije prvog narednog radnog dana, o tome obavesti nadležan sud.

Smatraće se da je okrivljeni odustao od zahteva za sudsko odlučivanje, u smislu člana 175. ovog zakona, ako se ne pojavi na pretresu, a svoj izostanak ne opravda.

IZDAVANJE OPŠTE NAREDBE ZA DOVOĐENJE

ČLAN 189A

IZDAVANJE OPŠTE NAREDBE ZA DOVOĐENJE SUD MOŽE NAREĐITI AKO SE OKRIVLJENI PROTIV KOGA JE POKRENUT PREKRŠAJNI POSTUPAK NALAZI U BEKSTVU ILI POSTOJE DRUGE OKOLNOSTI KOJE UKAZUJU DA OČIGLEDNO IZBEGAVA DOVOĐENJE PO IZDATOJ NAREDBI SUDA ZA DOVOĐENJE KOJA NIJE IZVRŠENA ZBOG POSTOJANJA OVIH OKOLNOSTI.

OPŠTU NAREDBU ZA DOVOĐENJE SUD DOSTAVLJA ORGANIMA POLICIJE RADI RASPISIVANJA POTRAGE.

POTRAGU RASPISUJE ORGAN POLICIJE NADLEŽAN PO MESTU SUDA PRED KOJIM SE VODI PREKRŠAJNI POSTUPAK.

AKO SE PRONAĐENO LICE PO IZDATOJ OPŠTOJ NAREDBI ZA DOVOĐENJE NE MOŽE ODMAH PRIVESTI U SUD, OVLAŠĆENI POLICIJSKI SLUŽBENIK MOŽE SHODNO ODREDBAMA ČLANA 190. STAV 3. OVOG ZAKONA, OKRIVLJENOG ZADRŽATI NAJDUŽE 24 ČASA OD ČASA KADA JE PRONAĐEN.

SUD KOJI JE NAREDIO IZDAVANJE OPŠTE NAREDBE ZA DOVOĐENJE DUŽAN JE DA JE ODMAH POVUČE KAD SE PRONAĐE TRAŽENO LICE ILI KAD NASTUPI ZASTARELOST VOĐENJA PREKRŠAJNOG POSTUPKA ILI IZVRŠENJA PREKRŠAJNIH SANKCIJA ILI DRUGI RAZLOZI ZBOG KOJIH POTRAGA NIJE VIŠE POTREBNA.

Privođenje osumnjičenog za izvršenje prekršaja pre pokretanja postupka

Član 190.

Ovlašćeni policijski službenici mogu i bez naredbe suda privesti lice zatečeno u vršenju prekršaja:

1) ako se identitet tog lica ne može utvrditi ili postoji potreba provere identiteta;

2) ako nema prebivalište ili boravište;

3) ako odlaskom u inostranstvo može izbeći odgovornost za prekršaj, a u pitanju su prekršaji za koje se ne može izdati prekršajni nalog;

4) ako se dovođenjem sprečava u nastavljanju izvršenja prekršaja, odnosno ako postoji opasnost da će neposredno nastaviti sa činjenjem prekršaja, PONOVI TI PREKRŠAJ ILI DA ĆE IZBEĆI PREKRŠAJNI POSTUPAK.

Privođenje osumnjičenog u slučajevima iz stava 1. ovog člana mora se izvršiti bez odlaganja.

Ako je u slučajevima iz stava 1. ovog člana osumnjičeni zatečen u vršenju prekršaja i ne može se odmah privesti u sud, a postoje osnovi sumnje da će pobeći ili opasnost da će neposredno nastaviti da vrši prekršaje, ovlašćeni policijski službenik može osumnjičenog zadržati najduže 24 časa.

U slučaju iz stava 3. ovog člana, ovlašćeni policijski službenik dužan je da bez odlaganja o zadržavanju obavesti lice po izboru zadržanog lica, kao i diplomatsko-konzularnog predstavnika države čiji je državljanin zadržan, odnosno predstavnika odgovarajuće međunarodne organizacije ako je zadržano lice izbeglica ili lice bez državljanstva.

Izuzetno od stava 1. ovog člana mera zadržavanja se može maloletniku izreći samo naredbom suda.

O PRIVOĐENJU OSUMNJIČENOG DONOSI SE REŠENJE O ZADRŽAVANJU. PROTIV REŠENJA O ZADRŽAVANJU OKRIVLJENI I NJEGOV BRANILAC IMAJU PRAVO ŽALBE U ROKU OD ČETIRI ČASA OD DOSTAVLJANJA REŠENJA O ZADRŽAVANJU.

O ŽALBI ODLUČUJE SUDIJA POJEDINAC MESNO NADLEŽNOG PREKRŠAJNOG SUDA U ROKU OD ČETIRI ČASA OD PRIJEMA ŽALBE.

ŽALBA NE ZADRŽAVA IZVRŠENJE REŠENJA.

ODREDBE ST. 6. DO 9. OVOG ČLANA PRIMENJUJU SE I NA ZADRŽAVANJE LICA POD DEJSTVOM ALKOHOLA ILI DRUGIH PSIHOAKTIVNIH SUPSTANCI.

Sadržina i visina jemstva

Član 195.

Jemstvo uvek glasi na novčani iznos.

Jemstvo se sastoji u polaganju gotovog novca, hartija od vrednosti, dragocenosti ili drugih pokretnih stvari veće vrednosti koje se lako mogu unovčiti i čuvati, ili u ličnoj obavezi jednog ili više građana da će u slučaju bekstva okrivljenog platiti utvrđeni iznos jemstva.

Visina jemstva se određuje ~~u iznosu~~ DO IZNOSA najviše novčane kazne propisane za prekršaj za koji se vodi postupak, uvećan za očekivane troškove prekršajnog postupka.

Ako se protiv istog okrivljenog postupak vodi zbog više prekršaja, jemstvo će se odrediti u visini kazne koja se može izreći za prekršaj u sticaju.

U slučajevima iz st. 3. i 4. ovog člana jemstvo može biti uvećano za iznos istaknutog imovinskopravnog zahteva oštećenog.

Visinu jemstva određuje sudija koji vodi prekršajni postupak i to u skladu s težinom prekršaja, visinom pričinjene štete, ličnim i porodičnim prilikama i imovnim stanjem okrivljenog.

Zaključivanje sporazuma

Član 233.

Kada se prekršajni postupak vodi za jedan prekršaj ili za više prekršaja u sticaju, ovlašćeni podnosilac zahteva, usmeno ili pisano, može predložiti okrivljenom ~~i njegovom~~ ILI NjEGOVOM braniocu, zaključenje sporazuma o priznanju prekršaja (u daljem tekstu: sporazum o priznanju), odnosno okrivljeni ~~i njegov branilac mogu~~ ILI NjEGOV BRANILAC MOŽE ovlašćenom podnosiocu zahteva predložiti zaključenje takvog sporazuma.

Kada se uputi predlog iz stava 1. ovog člana, stranke ~~i branilac~~ ILI BRANILAC mogu pregovarati o uslovima priznanja prekršaja koji se okrivljenom stavljaju na teret.

~~Sporazum o priznanju prekršaja se podnosi sudiji do donošenja prvostepene odluke.~~

SPORAZUM O PRIZNANJU MOŽE SE ZAKLJUČITI I DOSTAVITI SUDU DO DONOŠENJA PRVOSTEPENE ODLUKE.

Sporazum o priznanju se ne može zaključiti u vezi sa prekršajem za koji se izdaje prekršajni nalog.

Sadržina sporazuma

Član 234.

Sporazum o priznanju sadrži:

- 1) opis prekršaja koji se okrivljenom stavlja na teret;
- 2) priznanje okrivljenog da je učinio prekršaj iz tačke 1. ovog stava;
- 3) sporazum o vrsti i visini kazne, odnosno o drugim prekršajnim sankcijama koje će okrivljenom biti izrečene;
- 4) izjavu ovlašćenog podnosioca o odustajanju od prekršajnog gonjenja za prekršaje koji nisu obuhvaćeni sporazumom o priznanju;
- 5) sporazum o troškovima prekršajnog postupka, o oduzimanju imovinske koristi pribavljene prekršajem, o povraćaju predmeta prekršaja i o imovinskopravnom zahtevu, ukoliko je podnet;
- 6) izjavu o odricanju stranaka i branioca od prava na žalbu protiv odluke suda donesene na osnovu prihvatanja sporazuma o priznanju;
- 7) potpis stranaka i branioca.

U sporazumu o priznanju ovlašćeni podnosilac zahteva i okrivljeni se mogu saglasiti o izricanju okrivljenom kazne koja, ~~po pravilu~~, ne može biti ispod zakonskog minimuma za prekršaj koji se okrivljenom stavlja na teret PROPISANOG ČLANOM 39. STAV 1. OVOG ZAKONA.

OKRIVLJENI I PODNOSILAC ZAHTEVA MOGU SE SPORAZUMETI DA SE ZAŠTITNA MERA PROPISANA ZA PREKRŠAJ ZA KOJI SE OKRIVLJENI TERETI, IZREKNE U MANJEM OBIMU ILI DA SE NE IZREKNE.

Odlučivanje o sporazumu

Član 235.

O sporazumu o priznanju odlučuje sud, koji sporazum ~~rešenjem~~ može odbaciti, usvojiti ili odbiti.

Sud će sporazum o priznanju odbaciti ako je podnet nakon donošenja prvostepene odluke. Protiv rešenja o odbacivanju sporazuma o priznanju žalba nije dozvoljena.

~~Sud o sporazumu o priznanju odlučuje na ročištu na koje se pozivaju ovlašćeni podnosilac zahteva, okrivljeni i branilac, a o ročištu se obaveštavaju oštećeni i njegov punomoćnik.~~

~~Ročište iz stava 3. ovog člana se održava bez prisustva javnosti.~~

~~Sud će rešenjem odbaciti sporazum o priznanju ako na ročište ne dođe uredno pozvani okrivljeni i ne opravda svoje odsustvo. Protiv rešenja o odbacivanju sporazuma o priznanju žalba nije dozvoljena. Ročište iz stava 3. ovog člana se može održati i bez prisustva uredno pozvanog ovlašćenog podnosioca zahteva.~~

Rešenje ODLUKA o sporazumu o priznanju prekršaja

Član 236.

Sud će ~~rešenjem~~ PRESUDOM usvojiti sporazum o priznanju ako NA OSNOVU SPORAZUMA utvrdi:

- 1) da je okrivljeni svesno i dobrovoljno priznao prekršaj, odnosno prekršaje koji su predmet zahteva i da je isključena mogućnost priznanja okrivljenog u zabludi;
- 2) da je sporazum zaključen u skladu sa odredbama člana 234. ovog zakona;
- 3) da je okrivljeni potpuno svestan svih posledica zaključenog sporazuma, a posebno da u potpunosti razume da se sporazumom odriče prava na suđenje i ulaganje žalbe protiv presude suda donete na osnovu rešenja o usvajanju sporazuma;
- 4) da sporazumom o priznavanju PRIZNANJU nisu povređena prava oštećenog ili da on nije protivan razlozima pravičnosti.

Kada nije ispunjen jedan ili više uslova iz ovog člana, ili kada kazna, odnosno druga prekršajna sankcija utvrđena u sporazumu o priznanju očigledno ne odgovara težini prekršaja koji je okrivljeni priznao, sud će doneti rešenje kojim se odbija sporazum o priznanju. Priznanje okrivljenog dato u sporazumu koji od suda nije prihvaćen, ne može biti dokaz u prekršajnom postupku.

Kada rešenje iz prethodnog stava ovog člana postane pravosnažno, sporazum i svi spisi koji su sa njim povezani izdvajaju se u posebne spise i uništavaju se pred sudom, o čemu se sastavlja službena beleška u tom posebnom predmetu.

~~Rešenje suda o sporazumu o priznanju se dostavlja ovlašćenom podnosiocu zahteva, okrivljenom, braniocu, oštećenom i njegovom punomoćniku.~~

ODLUKA SUDA O SPORAZUMU O PRIZNANJU DOSTAVLJA SE OVLAŠĆENOM PODNOSIOCU ZAHTEVA I OKRIVLJENOM, ODNOSNO BRANIOCU AKO GA IMA.

Žalba protiv rešenja ODLUKE o sporazumu o priznanju prekršaja

Član 237.

Protiv rešenja suda o odbijanju sporazuma o priznanju, žalbu u roku od osam dana od dana kada im je rešenje dostavljeno mogu izjaviti ovlašćeni podnosilac zahteva, okrivljeni i njegov branilac.

Protiv rešenja PRESUDE suda o usvajanju sporazuma o priznanju nije dozvoljena žalba. okrivljenog, njegovog branioca i predstavnika podnosioca zahteva, a u roku iz stava 1. ovog člana, žalbu mogu izjaviti oštećeni i njegov punomoćnik.

~~Blagovremenu i dozvoljenu žalbu sud će dostaviti drugostepenom prekršajnom sudu u roku od tri dana od dana prijema žalbe.~~

~~O žalbi iz st. 1. i 2. ovog člana odlučuje drugostepeni prekršajni sud rešenjem u roku od 15 dana od dana prijema žalbe.~~

~~Veće koje odlučuje o žalbi protiv rešenja o odbijanju sporazuma o priznanju može žalbu odbaciti ako je podneta po proteku roka iz stava 1. ovog člana, usvojiti je i preinačiti rešenje tako što će sporazum usvojiti ili odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostepeno rešenje.~~

~~Protiv rešenja iz stava 4. ovog člana žalba nije dozvoljena.~~

Presuda na osnovu rešenja o usvajanju sporazuma o priznanju prekršaja

Član 238.

~~Kada rešenje o usvajanju sporazuma postane pravnosnažno, sud bez odlaganja donosi presudu kojom PRESUDOM KOJOM USVAJA SPORAZUM O PRIZNANJU SUD okrivljenog oglašava odgovornim i izriče mu kaznu, odnosno drugu prekršajnu sankciju i odlučuje o ostalim pitanjima predviđenim u sporazumu o priznanju.~~

~~Presuda mora odgovarati sadržaju sporazuma o priznanju i mora da sadrži i podatke iz člana 251. ovog zakona.~~

~~Presuda iz stava 1. ovog člana dostavlja se licima iz člana 256. ovog zakona.~~

~~Ako je sporazumom o priznanju predviđeno odustajanje ovlašćenog podnosioca zahteva od prekršajnog gonjenja za prekršaje koji nisu obuhvaćeni sporazumom o priznanju, sud u odnosu na te prekršaje donosi presudu iz člana 253. ovog zakona.~~

Sticanje svojstva izvršnosti

Član 307.

Presuda, odnosno rešenje (u daljem tekstu: odluka) stiču svojstvo pravnosnažnosti kada se više ne mogu pobijati žalbom ili kad žalba nije dozvoljena. Odluka doneta u prekršajnom postupku izvršava se kad postane pravnosnažna i kad za izvršenje nema zakonskih smetnji, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Odluka kojom je pravnosnažno izrečena novčana kazna ili je odlučeno o naknadi troškova postupka ili o imovinskopravnom zahtevu, ili je izrečena mera oduzimanja imovinske koristi, prinudno se izvršava kad istekne u odluci određen rok za plaćanje kazne, troškova postupka, imovinske koristi, naknade štete ili za povraćaj stvari.

Prekršajni nalog stiče svojstvo izvršnosti protekom roka od osam dana od dana izdavanja URUČENJA.

Ako za pojedine slučajeve u zakonu nije drugačije određeno, odluka se izvršava kada protekne 15 dana od njene pravnosnažnosti, a ako je protiv odluke bila izjavljena žalba, taj rok se računa od dana dostavljanja drugostepene odluke.

Naredba se izvršava odmah ako sud koji je izdao naredbu ne odredi drugačije.

Ako pravno lice prestane da postoji nakon pravnosnažno okončanog postupka u kome je utvrđena odgovornost i izrečena sankcija za prekršaj, novčana

kazna i odlučivanje o imovinskoj koristi izvršice se prema pravnom licu koje je njegov pravni sledbenik.

Izvršenje zaštitne mere oduzimanja predmeta

Član 311.

Zaštitnu meru oduzimanja predmeta izvršava organ u čiju nadležnost spada izvršenje odnosno nadzor nad izvršenjem propisa po kojima je zaštitna mera izrečena, ako zakonom nije drugačije određeno.

Ako je presudom određeno da će se oduzeti predmet predati određenom organu ili organizaciji, taj organ ili organizacija pozvaće se da preuzme predmet.

Ako je učinilac samovoljno otuđio ili uništio predmet prekršaja ili na drugi način onemogućio izvršenje, posebnim rešenjem suda obavezaće se da plati novčani iznos koji odgovara tržišnoj vrednosti tog predmeta u trenutku donošenja rešenja.

Ako je presudom određeno da će se oduzeti predmet prodati, organ iz stava 1. ovog člana će izvršiti prodaju u skladu sa zakonom KOJI UREĐUJE PORESKI POSTUPAK, AKO POSEBNIM ZAKONOM NIJE DRUGAČIJE ODREĐENO.

Novčani iznos dobijen prodajom oduzetog predmeta, je prihod budžeta Republike Srbije.

Posledice upisa u registar novčanih kazni

Član 336.

~~U svrhu naplate izrečene novčane kazne, troškova postupka, i drugih dosuđenih novčanih iznosa koji su evidentirani u registru novčanih kazni, kažnjenom licu dok u potpunosti ne izmiri dugovani iznos neće se dozvoliti:~~

~~1) uverenja za čije su izdavanje nadležni organi uprave, osim onih koja se odnose na lični status;~~

~~2) povraćaj oduzetih ličnih i drugih dokumenata koja su oduzeta po osnovu člana 199. ovog zakona;~~

~~3) registracija, odnosno promena registracije pravnog lica ili registracija preduzetničke delatnosti koje podrazumevaju promenu PIB.~~

U SVRHU NAPLATE IZREČENE NOVČANE KAZNE, TROŠKOVA POSTUPKA I DRUGIH DOSUĐENIH NOVČANIH IZNOSA KOJI SU EVIDENTIRANI U REGISTRU NOVČANIH KAZNI, KAŽNJENOM LICU DOK U POTPUNOSTI NE IZMIRI DUGOVANI IZNOS NEĆE SE DOZVOLITI:

1) IZDAVANJE VOZAČKE DOZVOLE I PROBNE VOZAČKE DOZVOLE;

2) IZDAVANJE POTVRDE O REGISTRACIJI, SAOBRAĆAJNE DOZVOLE, REGISTRARSKIH TABLICA I REGISTRACIONE NALEPNICE, POTVRDE O PRIVREMENOJ REGISTRACIJI VOZILA I PRIVREMENIH REGISTRACIJSKIH TABLICA;

3) ODJAVA VOZILA.

POSEBNIM ZAKONOM MOŽE SE PREDVIDETI I PRIVREMENO USKRAĆIVANJE IZDAVANJA ILI PRODUŽENJA VAŽNOSTI DRUGIH DOZVOLA I DOKUMENATA.

NE MOŽE SE USKRATITI IZDAVANJE ILI PRODUŽENJE VAŽNOSTI DOZVOLA I DOKUMENATA KOJIM BI SE UGROZILO OSTVARIVANJE USTAVOM GARANTOVANIH LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA, ZDRAVLJE I BEZBEDNOST LJUDI, ŽIVOTNA SREDINA ILI IMOVINA VEĆEG OBIMA.

ANALIZA EFEKATA PREDLOGA ZAKONA O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O PREKRŠAJIMA

Određivanje problema koje predlog zakona treba da reši

Novi Zakon o prekršajima („Službeni glasnik RS”, broj 65/13, u daljem tekstu: Zakon) počeo je da se primenjuje 1. marta 2014. godine. Ovaj zakon je donet kako bi se rešili problemi u radu prekršajnih sudova, odnosno problemi koji su postojali u vidu disfunkcionalnosti prekršajnog postupka, koji ni približno nije bio u stanju da ostvari ciljeve zbog kojih je ustanovljen. Organi koji su vodili prekršajni postupak sve teže su mogli da savladaju sve veći broj predmeta. Nekoliko desetina hiljada prekršajnih predmeta godišnje je zastarevalo uglavnom usled opstrukcije stranaka, koja je tada važećim zakonom bila široko omogućena.

Cilj donošenja novog zakona bio je da se reguliše rešavanje prekršajnih predmeta na ekonomičan i efikasan način i u skladu sa Evropskom konvencijom o ljudskim pravima, praksom Evropskog suda za ljudska prava i drugim važećim međunarodnim dokumentima. Bio je potreban savremeniji, svrsishodniji, efikasniji i ekonomičniji postupak koji mnogo uspešnije uspostavlja ravnotežu između opštih, odnosno društvenih i individualnih interesa.

Ovim zakonom je reformisano prekršajno pravo. Zakonom su uvedeni institut prekršajnog naloga (koji izdaju ovlašćeni organi za prekršaje za koje je predviđena novčana kazna u fiksnom iznosu), kao i jedinstveni registri (prekršajnih sankcija i nenaplaćenih novčanih kazni), jer se ukazala potreba za uvođenjem sistema kontrole naplate novčanih kazni koji nije bio u dovoljnoj meri prisutan, kao i brojni drugi instituti. Detaljnije je uređena prekršajna odgovornost pravnih lica, zatim prekršajna sankcija rad u javnom interesu radi njene šire primene, načela prekršajnog postupka u delu o teretu dokazivanja i upotrebe jezika u postupku, odredbe o dostavljanju i druge odredbe.

Tokom dosadašnje primene Zakona, za relativno kratko vreme, novine su pokazale značajne rezultate. Prema podacima Apelacionog prekršajnog suda, na primer, pretežno od strane saobraćajne policije od početka primene Zakona o prekršajima, izdato je ukupno 1.123.364 prekršajnih naloga, od kojih je samo 1,48% (16.625) prekršajnih naloga osporeno po osnovu zahteva za sudsko odlučivanje. Takođe, broj dobrovoljno plaćenih novčanih kazni iz prekršajnih naloga je vrlo veliki (835.245) i čini visokih 75% dobrovoljno plaćenih kazni, što je značajan napredak u odnosu na 20% dobrovoljno plaćenih kazni izrečenih sudskim presudama. Ukupno je po osnovu izdatih prekršajnih naloga dobrovoljno plaćen iznos od 16,7 miliona evra.

Na osnovu statističkih podataka ovlašćenih podnosilaca zahteva za pokretanje prekršajnog postupka, posebno saobraćajne policije i komunalne policije za grad Beograd, prekršajnih sudova, kao i na osnovu praćenja primene Zakona u dosadašnjem periodu primene, utvrđena je potreba da se jedan manji broj odredaba važećeg zakona izmeni ili dopuni.

Takođe, razmotren je i veći broj predloga dobijenih od strane različitih državnih organa i nezavisnih regulatornih tela kao ovlašćenih podnosilaca.

Tokom relativno kratkotrajne primene zakona, kada se uzme u obzir da su kazne po izdatim prekršajnim nalozima plaćene u najkraćem roku, bez vođenja sudskog postupka, uz minimalne troškove u vezi sa izdavanjem prekršajnih naloga, svi pokazatelji idu u prilog proširenja primene prekršajnog naloga na veći broj prekršaja.

Uočena je potreba bržeg zaključivanja sporazuma o priznanju prekršaja, s obzirom da su ovi instituti u dosadašnjoj primeni pokazali dobre rezultate na poboljšanju ukupne efikasnosti u procesuiranju prekršaja.

S tim u vezi, potrebno je rešiti problem, odnosno ukinuti neopravdana ograničenja za zaključenje sporazuma o priznanju, kao još jednog novog instituta koji

je dao značajne pozitivne rezultate. Saobraćajna policija je prva počela da u značajnijem broju primenjuje ovaj institut, dok je poreska i carinska uprava iskazala spremnost da uskoro počne sa zaključivanjem sporazuma.

Međutim, postoji potreba za pojednostavljenjem postupka zaključenja sporazuma i preciziranja tih odredaba u cilju izbegavanja različitog tumačenja u pogledu mogućnosti zaključenja sporazuma o priznanju prekršaja što se pojavilo u praksi kad je u pitanju izricanje i zaštitnih mera. Rečju, treba rešiti probleme u vidu svih neopravdanih ograničenja za zaključenje sporazuma.

Ograničenja u tom smislu na koja treba ukazati kao problem u praksi je, primera radi, kod prekršaja kod kojih je raspon predviđene novčane kazne u drugim propisima sa stanovišta zaključenja sporazuma krajnje neracionalan i necelishodan (npr. novčane kazne od 800.000 do 1.000.000 ili od 100.000 do 120.000 dinara). Takođe, treba rešiti problem ograničenja u pogledu mogućnosti sporazumevanja okrivljenih i podnosilaca zahteva u odnosu na obim zaprećene zaštitne mere. Ovo je logično ako ovlašćeni državni organ nadležan da nadzire sprovođenje materijalnog zakona kojim je predviđen prekršaj i određena sankcija oko koje se sporazumeva sa okrivljenim oko visine kazne i drugih sankcija, smatra da je za efikasnije i delotvornije sprovođenje predmetnog zakona svrsishodnije da se okrivljenima u zamenu za priznanje prekršajne odgovornosti ponudi mogućnost izricanja zaštitne mere u kraćem trajanju od propisanog, ili da im se propisana zaštitna mera ne izrekne.

Time se posebno stvara mogućnost da se nastavi početni trend brzog rasta broja sporazuma povodom prekršaja iz oblasti bezbednosti saobraćaja na putevima. Taj trend je usporen zbog različite prakse u pogledu (ne) prihvatanja sporazuma kojim se propisana zaštitna mera izriče u manjem obimu ili ne izriče, do čega je došlo usled nedovoljno jasnog stava o tome. Tako je u prvih godinu dana primene Zakona, saobraćajna policija zaključila oko 11.000 sporazuma. Gotovo svi ti sporazumi su zaključeni u vezi sa izvršenjem prekršaja za koji je pored novčane kazne predviđena i zaštitna mera u trajanju od jednog meseca. Pokazalo se u praksi da mogućnost da se po osnovu sporazuma ova mera ne izrekne, predstavlja odlučujući motiv za zaključenje sporazuma. Ovo je posebno važno za ukupno smanjenje broja predmeta u prekršajnim sudovima, s obzirom da je više od polovine predmeta pokrenuto zbog prekršaja predviđenih Zakonom o bezbednosti saobraćaja na putevima.

Na taj način, kao i proširenjem primene prekršajnog naloga doprineće se rasterećenju prekršajnih sudova.

S tim u vezi, prema podacima iz objavljenih godišnjih izveštaja Vrhovnog kasacionog suda o radu sudova opšte i posebne nadležnosti, prekršajni sudovi su u 2010. godini primili 639.997 predmeta, a ukupno u radu su imali 1.077.077 predmeta. U 2011. godini, prekršajni sudovi su primili 602.761 predmet, a ukupno u radu je bilo 1.108.990 predmeta. Najzad, u 2012. godini prekršajni sudovi su primili 558.533 predmeta i ukupno u radu imali 1.025.826 predmeta.

Navedeni podaci su se imali u vidu prilikom izrade Zakona.

Treba ukazati i na podatke o radu prekršajnih sudova pre početka primene ovog zakona (u martu 2014. godine), dakle u 2013. godini, kao i u 2014. godini kada je Zakon počeo da se primenjuje.

U 2013. godini prekršajni sudovi su ukupno primili 532.301 predmeta, a ukupno su imali u radu 956.470, dok su u 2014. godini primili 594.641 i imali u radu ukupno 990.008 predmeta.

Iz navedenih podataka proizlazi da je u 2014. godini ukupno veći broj predmeta u radu u odnosu na 2013. godinu, i to za 33.538 kao i priliv predmeta koji je veći za 62.340 predmeta.

Od ukupnog broja predmeta u prekršajnim sudovima i dalje je najveći broj predmeta iz oblasti Zakona o bezbednosti saobraćaja, a najmanji iz oblasti uprave.

Prekršajni sudovi su prema podacima Vrhovnog kasacionog suda u 2014. godini u odnosu na 2013. godinu imali povećan priliv predmeta, a samim tim i povećan ukupan broj predmeta u radu.

Posmatrano po materijama u 2014. godini se u odnosu na 2013. godinu uočava veći priliv predmeta u materiji privrede za 5.233 predmeta, dok je u oblastima javne bezbednosti, zdravstvene i socijalne zaštite, rada i radnih odnosa, obrazovanja i uprave neznatno povećan priliv predmeta u odnosu na 2013. godinu.

Broj predmeta iz oblasti saobraćaja je smanjen za 29.586 predmeta u odnosu na 2013. godinu, javni red i mir za 6.154 predmeta, finansija i carina za 7.628 predmeta, Međutim, iz tabelarnih pregleda uočava se i da je u odnosu na 2013. godinu, broj predmeta ostalih u radu na kraju izveštajnog perioda veći za 10,3% (2013. godine 393.858, a 2014. godine 438,969 predmeta),

Treba ukazati da je nužno posmatrati navedene statističke podatke prema realnom vremenu rada sudova, kada su mogli u punom kapacitetu da vrše svoju funkciju, imajući u vidu, između ostalog, da najmanje četiri meseca advokati nisu učestvovali u suđenju.

Bez obzira na objektivne okolnosti koje su onemogućavale sudove da rade u punom kapacitetu, imajući u radu ovako veliki broj predmeta, uspešnost funcionisanja prekršajnih sudova ima veliki uticaj na opštu percepciju građana o pravosuđu.

Pored navedenog, predložene su i izmene odredaba Zakona koje su različito tumačene i primenjivane od strane prekršajnih sudova što posledično dovodi do neujednačene sudske prakse, pravne nesigurnosti i nejednakog položaja stranaka.

Pored navedenog, kako bi se otklonile sve eventualne dileme o usklađenosti ove odredbe sa Ustavom, ukazala se potreba preciznijeg uređenja posledica upisa u registar neplaćenih novčanih kazni.

Cilj koji se postiže

Potrebno je da se u manjem obimu izmeni i dopuni Zakon i poboljšaju određene odredbe i na taj način unapredi svrsishodnost, delotvornost, efikasnost i ekonomičnost postupka. U tom smislu, treba proširiti primenu prekršajnog naloga koji je kao novi institut u oblasti prekršaja za kratko vreme opravdao očekivanja, kao i da se omogući širi prostor za zaključenje sporazuma o priznavanju prekršaja. Cilj je i ujednačena primena zakona, pravna sigurnost i jednak položaj stranaka.

Da li su razmatrane druge mogućnosti za rešavanje problema?

Razmatrane su i druge mogućnosti za rešavanje problema i one se i primenjuju kao što je, između ostalog, kontinuirana saradnja sa nadležnim organima za proširenje prekršajnog naloga na propisani način prilikom izrade drugih materijalnih zakona. Takođe, ujednačavanje sudske prakse je u sudskoj nadležnosti.

Međutim, ostvarivanje postavljenih ciljeva nije moguće bez odgovarajućeg zakonskog okvira za čiju izradu je neophodno izmeniti i dopuniti zakon.

Republika Srbija, uređuje postupak pred sudovima i drugim državnim organima, odgovornost i sankcije za povredu zakona i drugih propisa.

Zašto je donošenje zakona najbolje rešenje problema?

Kako bi se obezbedila lakša primena novog zakona izvršene su samo neophodne izmene, dok su norme koje nisu stvarale problema u praksi ostale nepromenjene.

Značajno su novelirane odredbe člana 39. Zakona utoliko što je predviđeno povećanje maksimalnog iznosa fiksnih kazni koja se može propisati. Predložena je izmena kojom se reguliše da se odlukama skupštine autonomne pokrajine, skupštine opštine, skupštine grada ili skupštine grada Beograda mogu propisati novčane kazne samo u fiksnom iznosu, koji ne može prelaziti polovinu maksimalnog iznosa

propisanog za fiksne kazne iz stava 2. člana 1. Predloga zakona. Pored stvaranja okvira za ujednačeniju regulativu lokalnih samouprava, time se takođe obezbeđuje šira primena prekršajnog naloga, kao značajno ekonomičnijeg i efikasnijeg sredstva za procesuiranje prekršaja od postupka pred sudom. Predviđen je rok od jedne godine od dana stupanja na snagu ovog zakona za usklađivanje propisa o prekršajima koji nisu u skladu sa ovim zakonom, dok je završnom odredbom člana 22. predviđeno stupanje na snagu ovog zakona.

Predviđa se obaveza veća drugostepenog suda da sam presudi (potvrdi ili preinači prvostepenu odluku) ako je u istom predmetu prvostepena odluka već jedanput ukidana. Ograničenje ponovnog ukidanja, odnosno obaveza suda da povodom žalbe najviše jedanput može ukinuti prvostepenu presudu i predmet vratiti prvostupenom sudu predviđeno je radi delotvornosti vođenja prekršajnog postupka.

Zakonom se dodatno uređuje dostavljanje odsutnom licu.

Predviđena je mogućnost izdavanja prekršajnog naloga u elektronskoj formi i upotunjene su odredbe o dostavi kako bi se omogućila praktična primena prekršajnog naloga sačinjenog u elektronskoj formi i to onda kada prisutnom licu, za koje se smatra da je učinilo prekršaj, u momentu otkrivanja prekršaja treba uručiti prekršajni nalog sačinjen u elektronskoj formi

Uređuje se izdavanje opšte naredbe za dovođenje, kako bi se omogućilo da se prema okrivljenom koji se nalazi u bekstvu ili očigledno izbegava dovođenje može izdati od strane prekršajnog suda opšta naredba za dovođenje, koja se dostavlja organima policije radi raspisivanja potrage. To treba da dovede do efikasnog pronalaženja i dovođenja višestrukih povratnika učinilaca prekršaja, a s obzirom da izbegavanjem prijema poziva nastupa zastarelost vođenja prekršajnog postupka.

Treba ukazati posebno i na odredbe koje se tiču sporazuma o priznanju koje su predložene kako bi se omogućila šira primena sporazuma o priznanju prekršaja, institutu koji može značajno da poboljša ukupnu efikasnost u procesuiranju prekršaja. Cilj ove izmene je ostavljanje šireg prostora za sporazumevanje okrivljenog i podnosioca zahteva o visini kazne jer se radi o jedinom alternativnom načinu okončanja prekršajnog postupka. Predlaže se ukidanje ograničenja u pogledu mogućnosti sporazumevanja okrivljenih i podnosilaca zahteva u odnosu na obim zaprećene zaštitne mere.

U cilju efikasnosti i racionalnosti predloženo je brisanje ovih odredbi o održavanju ročišta, a pojednostavljuje se sam postupak za odlučivanje o sporazumu. Presudom se sporazum prihvata, a rešenjem sporazum odbacuje ili odbija.

Preciziraju se posledice upisa u registar novčanih kazni tako što je predviđeno da će se posledice upisa u registar odnositi na izdavanje i produženje važnosti vozačke dozvole, izdavanje i produženje važnosti saobraćajne dozvole, registarskih tablica i registracione nalepnice, kao i na odjavljivanje vozila. Kako je više od polovine učinjenih prekršaja iz oblasti bezbednosti saobraćaja, smatralo se da će se primenjivanjem posledica upisa na izdavanje dokumenata vezanih za saobraćaj najbolje ostvariti svrha ove odredbe, tj. poboljšati efikasnost naplate novčanih kazni.

Precizirano je pod kojim uslovima je moguće nekim drugim propisom predvideti i privremeno uskraćivanje izdavanja ili produženja važnosti drugih dozvola i dokumenata te da se može se uskratiti izdavanje ili produženje važnosti dozvola i dokumenata kojim bi se ugrozilo ostvarivanje ustavom garantovanih ljudskih i manjinskih prava, zdravlje i bezbednost ljudi, životna sredina ili imovina većeg obima.

Na koga i kako će uticati predložena rešenja?

Predložena rešenja u predlogu ovog zakona će imati uticaja na sudove za prekršaje, na organe lokalne samouprave, i organe iz noveliranog člana 39, na ovlašćene podnosiocce zahteva za pokretanje prekršajnog postupka i na građane i

pravna lica koji budu procesuirani za učinjene prekršaje. Propisivanjem kazni u fiksnom iznosu za prekršaje koje propisuje lokalna samouprava, ide se u pravcu ujednačavanja visine kazne sa ista ili slična dela što doprinosi jednakoj, ali i efikasnijoj kaznenoj politici. Sa druge strane, sudovi će biti rasterećeni prekršajnih postupaka kada prekršajne sankcije bude propisala lokalna samouprava i drugi organi iz član 39. stav 3. Zakona, imajući u vidu da se za prekršaje koje oni propisuju isključivo izdaje prekršajni nalog. Time će se dodatno rasteretiti sudovi jer se povećava broj prekršajnih naloga i na dela koja su ranije upućivala na prekršajni postupak kada su se kazne propisivale u rasponu. Građanima se omogućava, kada dobrovoljno plate kaznu u roku od osam dana od dana izdavanja prekršajnog naloga, smanjenje dugovanog iznosa za pola, što je dodatni motiv za izvršenje novčane obaveze iz prekršajnog naloga za sve prekršaje koje propisuje lokalna samouprava.

Efikasnost postupka osetiće građani, privreda i sudovi kroz instrument presuđivanja veća drugostepenog suda kada je u istom predmetu odluka već jedanput ukidana, što doprinosi bržem okončanju postupka. Žalba na odluku veća omogućava se okrivljenom u slučaju preinačenja oslobađajuće presude ili rešenja o obustavi postupka u osuđujuću presudu. Postupci se skraćuju, samim tim i troškovi kao i vreme koje građani i predstavnici privrede moraju obezbediti za učešće u prekršajnom postupku.

Određbe o dostavljanju treba da doprinesu efikasnijem i ekonomičnijem radu sudova, imajući u vidu da je dostava jedan od najvećih problema prekršajnog postupka. Dopunama odredaba o dostavljanju kojim se obezbeđuje sigurna dostava treba, između ostalog, da svede na minimum mogućnost zloupotrebe i izbegavanja prijema u cilju odugovlačenja postupka i izbegavanja prekršajne odgovornosti. Uvođenjem elektronskog prekršajnog naloga, takođe se obezbeđuje efikasna dostava, ali i pravna sigurnost za građane kojima se izdaje elektronski prekršajni nalog kroz institut prava na izdavanje overene kopije prekršajnog naloga.

Zakonska rešenja će osetiti sudovi i građani i privreda i kroz poboljšanje zakonskih rešenja u vezi sa o sporazumom o priznanju prekršaja, u cilju povećanja trenda zaključenja ovih sporazuma. Ojačana je primena sporazuma i kroz ukidanje žalbe na rešenje o usvajanju sporazuma jer ni jedna strana nema interes na ovo pravno sredstvo u slučaju usvajanja sporazuma. U praksi ovaj instrument doprinosi efikasnosti procesuiranja prekršaja, a građanima u svojstvu okrivljenog se obezbeđuje mogućnost manje odnosno blaže kazne u zamenu za priznanje prekršaja, zatim manjih troškova postupka (troškovi advokata i dr.) što je dodatni motiv za zaključenje ovog sporazuma.

Mere utiču na lokalnu samoupravu i građane na koje se primenjuju odredbe o prekršajima kada su propisane odlukom skupštine autnomne pokrajine, skupštine opštine, supštine grada i skupštine grada Beograda. Organi lokalne samouprave nadležni za donošenje propisa dužni su da u roku od jedne godine izvrše usklađivanje sa izmenama zakona, a nadležne službe da se pripreme za primenu novih odredaba, kako u smislu izdavanja elektronskog prekršajnog naloga, obučavanja komunalnih i drugih inspektora, procene visine fiksnog iznosa kazne za dela za koja su nadležni da ih propišu, informisanje lokalnog građanstva o nastalim promenama.

Koje troškove će primena Zakona izazvati građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima?

Zakon neće izazvati posebne troškove građanima i privredi, odnosno malim i srednjim preduzećima. Naprotiv, može se očekivati povećanje prihoda u budžetu Republike Srbije po osnovu naplaćenih kazni na osnovu izdatih prekršajnih naloga kao i na osnovu sporazuma o priznavanju prekršaja.

Troškovi koji se mogu očekivati tiču se tehničkog obezbeđivanja uslova za izdavanje elektronskog prekršajnog naloga i to u slučajevima ako se nadležni organ

odluči za izdavanje elektronskog prekršajnog naloga. Ostale mere tokom primene zakona koje će se preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem Zakona namerava, podrazumevaju aktivnosti u okviru redovnog delokruga organa koje neće iziskivati posebne troškove.

Da li pozitivne posledice donošenja Zakona opravdavaju troškove njegove primene?

Ovaj zakon obezbeđuje samo pozitivne efekte kroz efikasnost, delotvornost i ekonomičnost prekršajnog postupka. Ovim izmenama i dopunama se obezbeđuju pretpostavke za povećanje prihoda u budžetu Republike Srbije po osnovu naplaćenih prekršajnih naloga i na osnovu sporazuma o priznavanju prekršaja, kao i odredbama o dostavljanju koje posredno utiču na efikasnost prekršajnog postupka.

Da li se Zakonom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija?

Ovim izmenama i dopunama Zakona ostvaruje se cilj propisivanja, izricanja i primene prekršajnih sankcija da građani i privredni subjekti poštuju pravni sistem i da se u buduće ne čine prekršaji. Ovaj zakon ne podržava direktno nove privredne subjekte na tržištu i tržišnu konkurenciju, ali posredno stvara pretpostavke da se drugim zakonima kojima se direktno utiče na stvaranje novih subjekata i na tržišnu konkurenciju stvore pretpostavke za siguran i uređen pravni sistem. Podizanjem svesti kod privrednih i svih drugih subjekata i građana o izvesnosti kažnjavanja i izvršenja izrečenih sankcija za učinjene prekršaje, stvaraju se preduslovi za jačanje vladavine prava, za stvaranje boljeg tržišnog ambijenta u kome bi se zakoni poštovali, a poslovni odnosi razvijali po pravilima slobodnog tržišta i tržišne konkurencije.

Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da se izjasne o zakonu

Javna rasprava nije sprovedena imajući u vidu manji obim izmena zakona.

Rad na izmenama i dopunama zakona započet je na osnovu inicijative različitih državnih organa i nezavisnih regulatornih tela koja su ukazali na određene probleme u primeni Zakona i dostavili predloge za unapređenje zakonskog teksta kao i predloge preciziranja pojedinih odredaba. Tokom rada pribavljana su mišljenja, predlozi i sugestije od strane većeg broja prekršajnih sudova kao i od ovlašćenih podnosilaca zahteva za pokretanje prekršajnog postupka odnosno izdavalaca prekršajnog naloga.

Svoje predloge dostavili su i Poverenik za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti, Agencija za borbu protiv korupcije, Komunalna policija za grad Beograd, Ministarstvo zdravlja, Uprava saobraćajne policije, Prvo osnovno tužilaštvo u Beogradu, Ministarstvo odbrane, Regulatorno telo za elektronske medije, Uprava carine i Poverenik za zaštitu ravnopravnosti.

Pored razmatranja velikog broja pismenih predloga za izmene i dopune zakona, radna grupa se više puta sastala sa predstavnicima nezavisnih regulatornih tela (Agencija za borbu protiv korupcije, Poverenika za informacije od javnog značaja i zaštitu podataka o ličnosti), sa predstavnicima saobraćajne i komunalne policije, predstavnicima različitih inspeksijskih službi kao i sa većim brojem sudija prekršajnih sudova. Ovi sastanci su poslužili da se dobijeni predlozi za izmene zakona kroz neposrednu diskusiju temeljno obrazlože i razmotre pre odluke radne grupe o njihovom prihvatanju.

U domenu ove izmene i dopune Zakona prihvaćene su izmene i to: da se za dostavljanje prekršajnog naloga shodno primenjuju odredbe o upravnom postupku;

da će se za izvršenje prodajom stvari, kada posebnim zakonom to nije uređeno, primenjivati postupak iz zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji; obim posledica upisa u registar novčanih kazni je jasno određen, a da se ne zadire u ljudska i manjinska prava; izdavanje elektronskog prekršajnog naloga.

Koje će se mere tokom primene Zakona preduzeti da bi se ostvarilo ono što se donošenjem Zakona namerava?

Izmene i dopune zakona ne zahtevaju donošenje posebnih podzakonskih akata. Nije potrebna dodatna obuka u prekršajnim sudovima koja nije već obuhvaćena programom stalne obuke koju sprovodi Pravosudna akademija.

U lokalnim samoupravama gde će elektronski nalog imati svoju punu primenu, treba obezbediti tehničke uslove za njegovo izdavanje ili usmeravanje na postojeću infrastrukturu koja već primenjuje odredbe o elektronskom dokumentu.

Organi lokalne samouprave dužni su da u roku od jedne godine usklade prekršajne sankcije određujući ih u fiksnom iznosu, što zahteva izmene odluka njihovih nadležnih organa i prelazak na isključivu primenu prekršajnog naloga.

Organi lokalne samouprave nadležni za donošenje propisa dužni su da u roku od jedne godine izvrše usklađivanje sa izmenama zakona, a nadležne službe da se pripreme za primenu novih odredaba, kako u smislu izdavanja elektronskog prekršajnog naloga, obučavanja komunalnih i drugih inspektora, procene visine fiksnog iznosa kazne za dela za koja su nadležni da ih propišu, informisanje lokalnog građanstva o nastalim promenama.

Podrazumeva se saradnja između prekršajnih sudova i organa unutrašnjih poslova u smislu novonastalih promena u vezi sa odredbama o proveru adrese, kada se okrivljenom ne može izvršiti lično dostavljanje, odnosno odredbama u vezi sa izdavanjem opšte naredbe za dovođenje i odredbama o privođenju osumnjičenog za izvršenje prekršaja pre pokretanja postupka, kada policijski službenici i bez naredbe suda mogu privesti lice zatečeno u prekršaju.

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Organ državne uprave, odnosno drugi ovlašćeni predlagač propisa

Predlagač: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo pravde

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o prekršajima

Draft Law on additions and amendments to the Law on misdemeanor

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum), odnosno sa odredbama Prelaznog sporazuma o trgovini i trgovinskim pitanjima između Evropske zajednice, sa jedne strane, i Republike Srbije, sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Prelazni sporazum):

a) Odredba Sporazuma i Prelaznog sporazuma koja se odnose na normativnu sadržinu propisa,

Naslov VII. – Pravosuđe, sloboda i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

Naslov VII. – Pravosuđe, sloboda i bezbednost, u okviru kojeg je član 80 – Jačanje institucija i vladavina prava.

g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma i Prelaznog sporazuma,

d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

- /

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.

- /

5. Ako ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost treba obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe Direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o prekršajima, s obzirom da su predmetne izmene malog obima i da nisu relevantne sa stanovišta prava Evropske unije

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava EU prevedeni na srpski jezik?

- /

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik EU?

- /

8. Učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti

- U postupku pripreme Nacrta zakona o izmenama i dopunama Zakona o prekršajima nije ostvarena saradnja sa Evropskom komisijom. Imajući u vidu materiju ovog propisa, za izradu predmetnog akta nije bilo neophodno ostvariti ovaj konkretni oblik saradnje.

- /